

Quickscan Externe veiligheid

Gregoriuslaan 10 te Bilthoven

Inhoudsopgave

1	Algemeen.....	3
1.1	<i>Plaatsgebonden risico (PR)</i>	3
1.2	<i>Aandachtsgebieden (voormalig groepsrisico).....</i>	3
1.3	<i>Kwetsbare gebouwen en locaties</i>	4
1.4	<i>Risicobronnen genoemd in bijlage VII van het Bkl</i>	4
1.5	<i>Overige activiteiten die risicobronnen zijn.....</i>	5
1.6	<i>Bruidschat</i>	5
1.7	<i>Risicogebieden externe veiligheid</i>	6
2	Ontwikkeling.....	7
3	Toetsing	8
3.1	<i>Mobiele risicobronnen</i>	8
3.2	<i>Stationaire risicobronnen.....</i>	9
4	Conclusie	10

1 Algemeen

De maatschappelijke doelen van de Omgevingswet zijn het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Bij het beschermen gaat het om het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. De gemeente stelt in het omgevingsplan regels voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Een evenwichtige toedeling houdt ook in dat de gemeente voldoende rekening houdt met het belang van een veilige leefomgeving. Het gaat daarbij om:

- de bescherming van personen in gebouwen en op locaties in de omgeving van een risicovolle activiteit;
- het beperken van schade aan de fysieke leefomgeving in bredere zin (schade aan gebouwen en het milieu) bij een ongeval bij een risicovolle activiteit.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat het verantwoord van het groepsrisico van een kwantitatieve benadering naar een kwalitatieve benadering van het groepsrisico in aandachtsgebieden per scenario. Hierbij wordt er meer ingezet op de verantwoording van het risico, het nemen van maatregelen en de motivatie voor de ontwikkeling.

1.1 Plaatsgebonden risico (PR)

Het plaatsgebonden risico mag in principe nergens groter zijn dan 1 op 1 miljoen (ofwel 10^{-6}). Dit is de kans dat een denkbeeldig persoon, die zich een jaar lang permanent op de betreffende plek bevindt (de plek waarvoor het risico is uitgerekend), dodelijk verongelukt door een ongeval. Deze kans mag niet groter zijn dan eens in de miljoen jaar. Elke ruimtelijke ontwikkeling wordt getoetst aan het plaatsgebonden risico van 10^{-6} als grenswaarde.

1.2 Aandachtsgebieden (voormalig groepsrisico)

Nieuw in de Omgevingswet is dat het groepsrisico (GR) vervangen is door aandachtsgebieden. Aandachtsgebieden zijn gebieden waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende maatregelen onvoldoende beschermd zijn tegen de gevaren die in de omgeving kunnen optreden. Er wordt onderscheid gemaakt tussen drie soorten gevaren:

1. Warmtestraling (brand);
2. Overdruk (explosie);
3. Concentratie giftige stoffen in de lucht (gifwolk).

Daarmee zijn er ook drie typen aandachtsgebieden. Aandachtsgebieden zijn gebieden waar mensen binnenshuis, zonder maatregelen, onvoldoende beschermd zijn. Bij objecten binnen gebied wordt omgevingsveiligheid relevant. De drie aandachtsgebieden zijn:

1. Brandaandachtsgebied;
2. Explosieaandachtsgebied;
3. Gifwolkaandachtsgebied.

Binnen een aandachtsgebied gaat het voor de gemeente om het afwegen van beschermende maatregelen voor mensen die in dat gebied wonen, werken of recreëren. De aandachtsgebieden zijn feitelijk effectafstanden van worst-case scenario's verdeeld naar gevaarstype (brand, explosie, gifwolk), veroorzaakt door Seveso-inrichtingen. Het idee achter de drie typen aandachtsgebieden is dat een gebruikruimte beter kan worden benut.

1.3 Kwetsbare gebouwen en locaties

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan 3 categorieën 'gebouwen en locaties' waarvoor de regels bescherming bieden. De gemeente moet regels opnemen in het omgevingsplan om deze gebouwen en locaties te beschermen vanwege externe veiligheidsrisico's. De drie categorieën zijn:

1. Zeer kwetsbaar (alleen gebouwen), zoals ziekenhuizen, zorginstellingen of (basis)scholen;
2. Kwetsbaar (gebouwen en locaties), zoals woningen, sportfuncties of kantoren;
3. Beperkt kwetsbaar (gebouwen en locaties), zoals bedrijven met een beperkte omvang.

Bij het bepalen van de kwetsbaarheid van een gebouw of locatie is gekeken naar het aantal personen dat gelijktijdig aanwezig is, de aanwezigheidsduur van personen en in hoeverre personen zichzelf in veiligheid kunnen brengen bij een incident.

1.4 Risicobronnen genoemd in bijlage VII van het Bkl

Activiteiten met externe veiligheidsrisico's noemen we risicobronnen. Deze risicobronnen zijn van belang voor de regels over het plaatsgebonden risico en de aandachtsgebieden. Voor deze activiteiten moet de gemeente regels opnemen in het omgevingsplan. Regels over externe veiligheid in een omgevingsplan gelden als de gemeente nieuwe risicobronnen op haar grondgebied wil toestaan. Of als de gemeente in de buurt van een risicobron nieuwe gebouwen wil toestaan. De instructieregels hiervoor staan in paragraaf 5.1.2 van het Bkl.

1.4.1 Activiteiten met gevaarlijke stoffen bij bedrijven

Sommige bedrijven werken met gevaarlijke stoffen. Dit zijn verschillende milieubelastende activiteiten uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Voor deze bedrijven gelden plaatsgebonden risicocontouren en/of aandachtsgebieden.

1.4.2 Basisnet vervoer (water, spoor en weg)

Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over het Basisnet gelden regels voor de veiligheid in de omgeving. De regels over de inrichting van de ruimte langs het Basisnet staan in het Bkl. Het Basisnet is aangewezen als milieubelastende activiteit. De omschrijving van de activiteit is: Het vervoer van gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 1 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen over het Basisnet.

1.4.3 Buisleidingen

Voor buisleidingen met gevaarlijke stoffen gelden algemene rijksregels van het Bal. De milieubelastende activiteit buisleiding met gevaarlijke stoffen wordt in paragraaf 3.4.3 van het Bal aangewezen. Deze activiteit kan schadelijk zijn voor het milieu. De nadelige gevolgen zijn vooral de gevolgen voor externe veiligheid door de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. Tot slot geldt er aan weerszijden van een buisleiding een bebouwingsvrije afstand moet worden aangehouden voor beheer en onderhoud aan de buisleidingen. Deze activiteit regelt voor buisleidingen de aandachtsgebieden.

1.4.4 Windturbines

De milieubelastende activiteit windturbine staat in paragraaf 3.2.4 van het Bal. Deze activiteit kan schadelijk zijn voor het milieu. De nadelige gevolgen zijn vooral geluid en gevolgen voor externe veiligheid. De milieubelastende activiteit windturbine is een bedrijfstakoverstijgende activiteit. Het gaat om windturbines voor het opwekken van elektriciteit met een rotordiameter groter dan 2 meter. Deze activiteit regelt voor windturbines de aandachtsgebieden.

1.5 Overige activiteiten die risicobronnen zijn

In het Bkl staan ook instructieregels voor de volgende risicobronnen die zijn aangewezen als milieubelastende activiteit in het Bal.

1.5.1 Opslaan, herverpakken en bewerken van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik

De milieubelastende activiteit vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik staat in paragraaf 3.2.10 van het Bal. Deze activiteit kan schadelijk zijn voor het milieu. Het nadelige gevolg is vooral de externe veiligheid door de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. Deze activiteit regelt voor de opslag van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik de aandachtsgebieden.

1.5.2 Opslag van ontplofbare stoffen voor civiel en militair gebruik

Er zijn aparte instructieregels voor het omgevingsplan als het gaat om de opslag van ontplofbare stoffen voor civiel en militair gebruik. Het Bkl bevat instructieregels over externe veiligheid voor het omgevingsplan voor:

- het opslaan van ontplofbare stoffen voor civiel gebruik;
- het opslaan en bewerken van ontplofbare stoffen op militaire terreinen;
- een IPPC-installatie voor het maken van explosieven.

Deze instructieregels staan in paragraaf 5.1.2.5 van het Bkl. De regels gaan over effectafstanden en over civiele en militaire explosieaandachtsgebieden. De afstanden voor het opslaan van ontplofbare stoffen voor civiel gebruik staan in het Bal. Naast deze afstanden uit het Bal gelden er ook explosieaandachtsgebieden. Voor ontplofbare stoffen voor civiel gebruik benoemt artikel 5.28 van het Bkl deze civiele explosieaandachtsgebieden en hun begrenzing. De omvang van de militaire explosieaandachtsgebieden staat in artikel 5.32 van het Bkl.

1.6 Bruidsschat

De bruidsschat omgevingsplan is een set aan regels die van het Rijk naar de gemeenten gaan. Deze regels worden automatisch onderdeel van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Zo ontstaat er geen beleidsvacuüm. De bruidsschat bevat regels over veel verschillende onderwerpen, waaronder externe veiligheid. Voorbeelden zijn het opslaan van propaan of propeen en het tanken met LPG.

Voor opslagtanks met propaan/propeen, aardgastankstations en gasdrukmeet- en regelstations zijn aandachtsgebieden vastgesteld.

Voor LPG-stations geldt dat het bevoegd gezag wordt verzocht om rekening te houden met een effectafstand van 60 meter tot (beperkt) kwetsbare objecten. Dit wil zeggen dat deze afstand in beginsel aangehouden moet worden, maar dat gemotiveerd afwijken is toegestaan door het treffen van veiligheidsmaatregelen. Daarnaast wordt verzocht om rekening te houden met een effectafstand van 160 meter tot zeer kwetsbare objecten. Tot slot zijn ook voor LPG-stations aandachtsgebieden vastgesteld.

1.7 Risicogebieden externe veiligheid

De gemeente kan een risicogebied externe veiligheid in het omgevingsplan aanwijzen. In zo'n risicogebied liggen bedrijven met verhoogde externe veiligheidsrisico's bij elkaar. Meerdere chemische bedrijven bij elkaar noemen we een chemisch cluster. Risicogebieden externe veiligheid zijn bedoeld om risicovolle bedrijven die bij elkaar liggen extra ruimte te geven. Op de grens van het risicogebied mag het plaatsgebonden risico niet meer dan 1 op de miljoen per jaar zijn. Grote chemische clusters zijn in Nederland onder meer te vinden bij Rotterdam-Rijnmond, Moerdijk, Amsterdam, Delfzijl, Emmen, Sittard-Geleen, Vlissingen en Terneuzen.

2 Ontwikkeling

Aan de Gregoriuslaan 10 te Bilthoven ligt momenteel een braakliggend stuk grond. De gemeente wil de locatie gaan ontwikkelen. Hiervoor is een stedenbouwkundige studie uitgevoerd. De studie gaat uit van kleinschalige bebouwing. Het hoofdvolume wordt aan de kant van de Gregoriuslaan gerealiseerd met behoud van een groene voorzone. Dit betreffen appartementen. In totaal zullen er negen sociale huurappartementen worden gerealiseerd.

Op het achter gelegen gebied komt een secundaire bebouwing. Dit betreffen vier rijwoningen. Deze woningen worden levensloopbestendig uitgevoerd. Tot slot worden de bestaande bomen op de locatie zoveel mogelijk ingepast, waarbij tevens de robuuste groene overgangszone aan de zijde van de kerk wordt behouden.

Stedenbouwkundig schetsontwerp – totaalbeeld

De ontwikkeling voorziet dus in de realisatie van in totaal dertien kwetsbare gebouwen. Om deze reden is een quickscan externe veiligheid uitgevoerd.

3.2 Stationaire risicobronnen

Burgemeester van der Borchlaan 7

Op circa 400 meter ten zuidwesten van het plangebied, aan de Burgemeester van der Borchlaan 7, ligt het Bos Park Bilthoven. Het is hier mogelijk om propaan/propeen te kopen voor civiel gebruik. Dit bedrijf heeft geen PR 10-6 risicocontour. Wel geldt er een brandaandachtsgebied en een explosieaandachtsgebied. Gezien het plangebied buiten de aandachtsgebieden ligt, kan een nadere toetsing achterwege blijven.

Overige stationaire risicobronnen

Overige stationaire risicobronnen bevinden zich op meer dan 500 meter van het plangebied. Tevens ligt het plangebied niet in een brand-, explosie- of gifwolkaandachtsgebied. Nadere toetsing aan overige stationaire risicobronnen is dan ook niet noodzakelijk en kan achterwege blijven.

4 Conclusie

Uit de analyse blijkt dat het plangebied niet is gelegen binnen PR 10^6 risicocontouren van mobiele en stationaire risicobronnen. Tevens is het plangebied niet gelegen binnen een aandachtsgebied. Er is geen (beperkte) verantwoording van het groepsrisico noodzakelijk.